

N:o 2.

Ank. till Riksd. kansli den 4 februari 1889, kl. 12 midd.

Lagutskottets utlåtande, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition med förslag till lag om straff för embetsbrott af prest och om laga domstol i sådana mål.

Kongl. Maj:t har den 31 december sistlidna år till Riksdagen aflåtit en så lydande proposition (n:o 3):

»Sedan Kyrkomötet i underdånig skrifvelse den 28 september 1883 hemställt, att sådana åtgärder måtte vidtagas, genom hvilka kraft af lag snarast möjligt bereddades ett i skrifvelsen intaget förslag till lag angående förbrytelser af prest samt om laga domstol i sådana mål,

samt Kongl. Maj:t, efter inhämtande af Högsta Domstolens utlåtande öfver berörda förslag, funnit förslaget icke kunna i oförändradt skick godkännas, men till senast församlade Kyrkomöte framställt ett i vissa delar omarbetadt förslag till lag om straff för embetsbrott af prest och om laga domstol i sådana mål,

har Kyrkomötet i underdånig skrifvelse den 6 sistlidne oktober anmält sitt godkännande af sistnämnda förslag med en i vissa delar förändrad lydelse.

Kongl. Maj:t, som ytterligare hört Högsta Domstolen öfver det i öfverensstämmelse med senast församlade Kyrkomötets mening affattade förslag, har funnit sig kunna godkänna de af Kyrkomötet vidtagna ändringar och vill för den skull, med bifogande af Högsta Domstolens och Statsrådets protokoll samt Kyrkomötets skrifvelse den 6 sistlidne oktober, jemlikt 87 § regeringsformen föreslå Riksdagen att antaga närlagda förslag till lag om straff för embetsbrott af prest och om laga domstol i sådana mål.»

Det propositionen bifogade lagförslaget är af följande lydelse:

Förslag

till

Lag om straff för embetsbrott af prest och om laga domstol i sådana mål.

Med upphäfvande ej mindre af alla i kyrkolagen af år 1686 och andra till kyrkolag hänförliga författningar gifna straffbestämmelser för embetsbrott af prest, än äfven af hvad förordningen emot fylleri och dryckenskap den 16 november 1841 innehåller om straff för prest, som är af starka drycker öfverlastad, så ock med ändring af hvad lag och författningar i öfrigt innehålla mot denna lag stridande, förordnas som följer:

1 §.

Finnes prest offentligen förkunna eller annorledes utsprida lärosats, som är stridande mot svenska kyrkans lära; dömes till varning eller mistning af embetet på viss tid. Har han förut blifvit straffad för sådan förbrytelse eller äro omständigheterna eljest synnerligen försvårande; må till afsättning dömas.

2 §.

Röjer prest om hemligt skriftermål hvad honom enligt kyrkolagen icke är tillåtet att uppenbara; varde afsatt.

3 §.

Är prest i embetsutöfning så öfverlastad af starka drycker, att af hans åtbörder eller orediga sinnesförfattning synbarligen kan märkas, att han är drucken; dömes till mistning af embetet på viss tid eller afsättning.

4 §.

Prest, som lyser till äktenskap eller förrättar vigsel då laga hinder möter, eller i afseende å honom åliggande anteckningar i kyrkobok angående borgerliga förhållanden eller meddelande af embetsbevis derom gör sig skyldig

till fel eller försummelse, som kan medföra kränkning af allmän eller enskild rätt, eller begår fel eller försummelse i vården och förvaltningen af egendom, som han i kraft af sitt embete har om händer, eller, der han är ledamot af domkapitel, i denna sin egenskap sig förbryter, dömes såsom i allmän strafflag om brott af embetsmän är stadgadt.

Begår prest i sitt embete annan förbrytelse, den der i allmän strafflag eller annan till kyrkolag icke hänförlig författning är uttryckligen och särskildt nämnd såsom brott af embetsman; straffes såsom i den lag eller författning för hvarje fall sägs.

5 §.

Prest, som på annat sätt än förut är sagdt bryter uppsåtligen mot sin embetspligt eller visar vårdslöshet, försummelse, oförstånd eller oskicklighet i sitt embete, dömes till varning, mistning af embetet på viss tid eller afsättning.

6 §.

Har prest utan lof eller tillkännagifvet förfall afhållit sig från tjenstgöring och ej kunnat med kallelse träffas eller inställas: kommer han ej inom tre månader sedan kallelse i allmänna tidningarne ågått; varde afsatt.

7 §.

Begår prest brott, därför han dömes till förlust af medborgerligt förtroende eller till straffarbete eller till dödsstraff; varde tillika dömd till afsättning, ändå att brottet är begånget utom embetet.

8 §.

Har prest för brott, hvarom i 4 § sägs, eller för brott utom embetet blifvit genom laga kraft egande utslag dömd till böter eller fängelse, och är brottet sådant, att hans presterliga anseende derigenom fläckas eller spilles; varde särskildt dömd till varning, mistning af embetet på viss tid eller afsättning.

Lag samma vare, om prest blifvit utom riket straffad för brott, hvarigenom hans presterliga anseende fläckas eller spilles.

9 §.

Inlåter sig prest med handtering eller köpslagan, som icke anstår hans embete, eller befattar han sig såsom sakförare med utförande af rättegångar,

som icke röra honom eller hans embete, eller ligger han genom eget förvållande i kif och osämja med embetsbröder eller åhörare, eller åstadkommer han eljest uppenbar förargelse genom sitt lefverne eller någon sin gerning, utan att brott är begånget, hvarå straff efter allmän strafflag eller särskild författning bör följa; dömes till varning, mistning af embetet på viss tid eller afsättning.

Lag samma vare, der prest, i ändamål att vinna befordran till presterlig tjänst, obehörigen ingår aftal om blifvande löneförmåner vid tjensten eller eljest för nämnda ändamål gifver eller utfäster vedergällning, utan att derigenom göra sig skyldig till brott, som i allmän strafflag eller särskild författning är belagdt med straff.

10 §.

Varder prest under en lagföring förvunnen att hafva gjort sig skyldig till straff efter denna lag för flera förbrytelser: är straffet å endera förbrytelsen svårare än å annan; då skall det svåraste straffet ådömas; är hvardera förbrytelsen belagd med samma straff; varde det straff ådömdt. I båda dessa fall skall förbrytelse, för hvilken särskildt straff icke ådömes, betraktas såsom försvårande omständighet.

Har prest blifvit för en eller flera förbrytelser dömd till straff efter denna lag, och varder han sedermera, innan straffet blifvit till fullo verkställt, öfvertygad om annan förbrytelse, som bör straffas efter denna lag; då skall, utan hinder af förra utslaget, straff för förbrytelserna samfaldt ådömas enligt de grunder, som förut i denna § äro stadgade.

11 §.

Straff enligt 1, 3, 5 eller 9 § vare förfallet, om ej åtal skett inom fem år från den dag, då förbrytelsen begicks.

Varning, mistning af embetet på viss tid eller afsättning såsom påföljd af brott i fall, som i 8 § sägs, må ej ådömas, der ej fråga derom hos domkapitlet väckes inom ett år från den dag, då utslag, hvarigenom straff för brottet blifvit inom riket ådömdt, vann laga kraft, eller straff, som utom riket ådömts, blifvit verkställt.

Är prest genom laga kraft egande utslag dömd till varning, och verkställes ej straffet inom fem år från den dag, då utslaget gafs; vare straffet förfallet.

12 §.

Afsättning innebär för prest förlust af prestembetet och den särskilda tjenst han inom kyrkan innehar.

Mistning af embetet på viss tid innebär för prest, som dertill dömes, under den tid obehörighet att utöfva prestembetet samt förlust af de rättigheter och förmåner, som äro förenade med den tjenst han inom kyrkan innehar.

Mistning af embetet på viss tid må ej efter denna lag ådömas för kortare tid än en månad eller längre tid än ett år.

13 §.

1. Om förbrytelse, som i 1, 2, 3, 5, 6 eller 9 § sägs, skall domkapitlet döma. Innefattar förbrytelsen tillika brott, hvarför straff bör ådömas af verldslig rätt och som kan åtalas af annan än målseganden; då må domkapitlet om förbrytelsen ej döma, innan särskildt om det brott blifvit af verldslig rätt genom laga kraft egande utslag slutligen dömdt.

2. Varning, mistning af embetet på viss tid eller afsättning i fall, som i 8 § sägs, skall ådömas af domkapitlet.

3. Åtal mot prest för förbrytelse, som i 4 § sägs, skall upptagas af verldslig rätt.

4. Afsättning i fall, som i 7 § sägs, skall ådömas af samma domstol, som ådömer det straff, med hvilket embetets förlust bör följa.

14 §.

Affaller prest från svenska kyrkans lära; varde af domkapitlet skild från prestembetet och den särskilda tjenst han inom kyrkan innehar.

15 §.

1. Har prest blifvit dömd till afsättning eller enligt 14 § skild från embete och tjenst, men laga kraft ej kommit å beslutet, eller har han blifvit tilltalad för brott, hvarå förlust af medborgerligt förtroende eller straffarbete eller dödsstraff enligt lag kan följa, men dom öfver honom ej fallit; må domkapitlet, när omständigheterna dertill föranleda, besluta, att han skall afhålla sig från embetets utöfning till dess annorlunda varder förordnad; och gånge det beslut utan hinder af klagan genast i verkställighet.

2. Prest, som jemlikt 1 mom. afhålls från embetsutöfning, ege, om han innehar ordinarie tjenst i församling, under tiden åtnjuta de med tjensten

förenade löneförmåner, dock med afdrag af hvad bör tillkomma den, som förrättar tjensten.

16 §.

1. Öfver biskop utöfve hofrätt omedelbart den domsrätt, hvilken i fråga om annan prest, enligt 13 § 1 och 2 mom. samt 14 och 15 §§, tillkommer domkapitlet.

2. Åtal mot biskop för förbrytelse, som i 4 § sägs, eller mot annan prest, som är ledamot af domkapitel, för förbrytelse, som han i denna sin egenskap begår, skall ock af hofrätt omedelbart upptagas, der ej målet, efter ty särskildt är stadgad, hörer under kammarrätten.

17 §.

1. Denna lag skall gälla till efterrättelse från och med den 1 januari 1890.

2. Förbrytelse, som före nämnde dag är af prest begången men för hvilken dessförinnan straff ej är bestämdt genom utslag, som vunnit laga kraft eller ej öfverklagadt varder, skall efter den nya lagen straffas, om det straff, som efter samma lag bör ådömas, är lindrigare än det, som i äldre lag eller författning varit för förbrytelsen stadgad.

3. De i 11 § här ofvan gifna bestämmelser skola tillämpas äfven i afseende på förbrytelser, som äro begångna innan denna lag blef gällande.

4. Mål, som före nämnde dag är hos domstol anhängiggjort, skall af samma domstol, utan hinder af hvad i denna lag stadgas, fortfarande handläggas och afgöras, i den mån sådant enligt äldre lag eller författning domstolen tillkom.

Ifrågavarande proposition har af båda kamrarne hänvisats till lagutskottet; och får utskottet, som icke funnit något att erinra mot det framlagda lagförslaget, hemställa,

att propositionen må af Riksdagen bifallas.

Stockholm den 4 februari 1889.

På lagutskottets vägnar:

AXEL BERGSTRÖM.